

BIWAK

**BIULETYN KLUBU PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ
IM. ANIELI MICHAŁSKIEJ**

NR 6

STYCZEŃ 2019

BIWAK

BIULETYN KLUBU PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ
IM. ANIELI MICHAŁSKIEJ

NR 6 STYCZEN 2019

SPIS TREŚCI

1. Wspomnienie XV Jubileuszowego Rajdu Pęcickiego.

Beata Wiszniewska i Elżbieta Gąsior

6. 46 Jesienne Spotkanie Piechurów. *Krzysztof Zarański*

10. Rocznicowe wspominki. *Włodzimierz Majdewicz*

14. Koło Terenowe „Śródmieście” w 100 lecie Odzyskania Niepodległości.

Alicja Świątek

16. Medal „PRO PATRIA” dla Jadwigi Garapich

17. Wigilia klubowa

18. Pożegnanie Witolda Sיעińskiego. *Włodzimierz Majdewicz*

20. Trzecia środa stycznia na Kopernika

21. Pożegnanie Franciszka Rataja. *Włodzimierz Majdewicz*

22. Odznaka „Szlakami miejsc kultu na Mazowszu”

Na początku października ubiegłego roku po raz piętnasty odbył Rajd Pęcicki. Termin rajdu nie jest przypadkowy. W nocy z 2 na 3 października 1944 roku podpisano akt *kapitulacji Powstania Warszawskiego*. W nawiązaniu do tego wydarzenia październikowy Rajd Pęcicki symbolicznie zamyka doroczne obchody kolejnych rocznic Powstania Warszawskiego. Obchody rozpoczynane każdego roku od 52 lat przez kolejne Rajdy PTTK „Po kamienistej drodze” do mauzoleum w Pęcicach zainicjowała w 1967 roku Krystyna Serwaczak¹ wieloletnia prezes Klubu Krajoznawczego „Varsovia” działającego od ponad 60 lat w strukturach organizacyjnych Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie. Rajd PTTK „Po kamienistej drodze” odbywa się każdego roku w okolicy 2 sierpnia w rocznicę tragicznego boju i egzekucji. Związana emocjonalnie historią Pęcic śp. Krystyna Serwaczak pojawienie się młodzieżowego Rajdu Pęcickiego przyjęła z radością i entuzjazmem, starała się zawsze być z młodzieżą w Pęcicach.

W.M.

Beata Wiszniewska i Elżbieta Gąsior

Wspomnienie XV Jubileuszowego Rajdu Pęcickiego w ramach Gminnych Obchodów *Roku dla Niepodległej* w dziesięciu odsłonach

Droga

W dniu 2 października 2018 roku młodzież z ZSP z Nowej Wsi wyruszyła na XV Jubileuszowy Rajd Pęcicki do Pomnika Mauzoleum w Pęcicach. Rajd młodzieży od piętnastu lat jest oddaniem hołdu poległym w bitwie Powstania Warszawskiego pod Pęcicami. Dzień był słoneczny, choć zimny i wietrzny. Frekwencja była wyjątkowa - aż 90% spośród uczniów VII i VIII klas naszej Szkoły Podstawowej oraz III klas Gimnazjum, przybyli również nasi absolwenci.

Tradycyjnie przed szkołą zebrali się uczniowie i nauczyciele, otrzymali transparenty oraz instrukcje związane z marszem. Wyruszyliśmy grupami o godzinie 8.15. Droga przebiegała spokojnie wśród malowniczego lasu ze ścieżką przyrodniczą. Czoło rajdowców, którzy oznaczali kierunek marszu, stanowili organizatorzy Gry Terenowej i Rajdu Nocnego pod kierunkiem nauczyciela WF Pana Tomasza Matuszewskiego. Około 9.15 dotarliśmy do Zalewu Komorowskiego. Tam zjedliśmy drugie śniadanie i chwilę odpoczęliśmy, następnie ruszyliśmy dalej. Około godziny 10.00 byliśmy przy ulicy Dzikiej, skąd dalej eskortowała nas Policja. Dotarliśmy pod Pomnik Mauzoleum przed godziną 11.00. Tam powoli

¹ Krystyna Serwaczak (1930- 2016) Lwowianka, harcerka. Zasłużona działaczka Oddziału Stołecznego PTTK. Odznaczona Złotą Honorową Odznaką PTTK, Honorową Odznaką Oddziału Stołecznego PTTK, Honorowy Przewodnik Turystyki Pieszej Nr 373H, Przewodnik Turystyki Pieszej Nr 97/II.

gromadziła się młodzież ze szkół gminnych z Michałowic i Komorowa pod opieką nauczycieli. Przybywali też zaproszeni goście.

Fot. Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Nowej Wsi.

Goście dawniej i dziś

Osoby obecne na tegorocznej uroczystości to m.in.: Wójt Gminy Michałowice - Pan Krzysztof Grabka, Przewodnicząca Rady Gminy - Pani Elżbieta Biczuk, Proboszcz parafii w Pęcicach - Ksiądz Grzegorz Jasiński, Przewodnicząca Zarządu Środowiska IV Obwodu AK Ochota - Pani Władysława Marcinkiewicz, Pan Wojciech Cygański – żołnierz Powstania Warszawskiego ze Zgrupowania „Bartkiewicz”, Pan Czesław Łukasik - jeniec Dworu Pęcickiego, Pan Jerzy Pamrów - Prezes Klubu Varsovia - organizator „Rajdu po Kamienistej Drodze”, Pan Włodzimierz Majdewicz - współorganizator „Rajdu po Kamienistej Drodze”, społeczny projektant plaketek, medali i znaczków rajdów do Pęcic, Pan Maciej Janaszak Seydlitz - Honorowy Prezes Stowarzyszenia Pamięci Powstania Warszawskiego, Pan Tadeusz Jakubowski - przyjaciel naszej szkoły, pisarz. Gościliśmy również dyrektorów, nauczycieli i uczniów z gminnych szkół w Komorowie i Michałowicach. Radę Rodziców naszej szkoły reprezentowała Pani Paulina Nowicka. Przybyła też grupa absolwentów.

Rajdy Pęcickie – historia i ludzie

Kiedy wszyscy zajęli miejsca, wprowadzono poczty sztandarowe i odśpiewano hymn państwowy. Następnie głos zabrała Dyrektor ZSP w Nowej Wsi - Pani Jadwiga Jodłowska. Pani Dyrektor powitała wszystkich gości oraz w swoim przemówieniu przypomniała o jubileuszowym znaczeniu tego rajdu. Podkreśliła rolę Pani Ewy Dymury - wieloletniej Dyrektor ZSP w Nowej Wsi. Przypomniała również, że w ciągu 15 lat Rajdów Pęcickich mogliśmy gościć wiele wspaniałych postaci: Stanisława Tymkiewicza ps. „Michał”, Michała Grocholskiego ps. „Adam” i „Biskup”,

Zbigniewa Mariana Łakomskiego ps. „Sulima”, Tadeusza Zielińskiego ps. „Czarny”, Marię Szymańską – Mrówczyńską ps. „Marysia”, Stefana Pastewkę ps. „Jurek”, Stanisława Mikołajczaka ps. „Jurek” - uczestników Bitwy Pęcickiej; jak również: jeńca Pęcickiego Dworu - Czesława Łukasika; organizatorów Rajdu po Kamienistej Drodze: Krystynę Serwaczak, Jana Glurę, Jerzego Pamrowa, Włodzimierza Majdewicza, Stanisława Książkiewicza.

Szczególnymi postaciami goszczącymi na Rajdach Pęcickich w ciągu 15 lat byli Żołnierze Powstańcy: Wojciech Marcinkiewicz ps. „Kubuś”, Aleksander Mueller ps. „Julek”, Maciej Krokos, Wojciech Cygański ps. „Cygan II”, Zdzisław Michalski ps. „Sokół”, Bohdana Kraszewska - Domańska ps. „Czarna”, a także : Minister Bożena Żelazowska - Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Ksiądz Biskup Piotr Jarecki. Osobą, która bardzo chciała, aby młodzież szkolna upamiętniała w formie rajdu pieszego „Orlęta Pęcickie”, był Wójt Gminy Michałowice - Roman Lawrence. Tych, którzy odeszli już na wieczną wartę, uczciliśmy minutą ciszy. Następnie ksiądz Sebastian Śledziona - duszpasterz naszej młodzieży szkolnej odmówił modlitwę za zmarłych.

For. W. Majdewicz

Świadectwa świadków historii

Delegacje szkół i goście zostali poproszeni o złożenie kwiatów i zapalenie zniczy. Kiedy poczty sztandarowe zostały wyprowadzone, głos zabrał Wójt Gminy Michałowice Pan Krzysztof Grabka, który podziękował młodzieży za 15 lat rajdów. Następnie w imieniu naszego drogiego gościa, mieszkańca Nowej Wsi, Pana Wojciecha Cygańskiego - Żołnierza Powstania Warszawskiego ze Zgrupowania „Bartkiewicz”, Mateusz Michewicz - uczeń klasy IIIb gimnazjum odczytał niezwykle świadectwo - wspomnienie o dowódcy „Cygana II” - Bolesławie Kontrymie „Żmudzinie”.

Pani Władysława Marcinkiewicz - Przewodnicząca Zarządu Środowiska IV Obwodu AK Ochota podkreśliła niezwykłą rolę Żołnierzy Powstańców IV Obwodu Ochota i przybliżyła postać dowódcy - Mieczysława Sokołowskiego „Grzymały”. Zaprosiła też uczniów do obejrzenia filmu o Bitwie pod Pęcicami w budynku PAST-y w Warszawie.

Ciekawe słowo do młodzieży miał Pan Maciej Janaszek Seydlitz - Honorowy Prezes

Stowarzyszenia Pamięci Powstania Warszawskiego, który w bardzo sugestywny sposób przedstawił historię Polski od rozbiorów do czasów współczesnych, podkreślając kontekst Powstania Warszawskiego. To była wspaniała lekcja historii dla wszystkich słuchaczy.

Konkurs

Stałym elementem uroczystości przy pęcickim pomniku było wręczenie nagród laureatom Gminnego Konkursu Poetycko - Plastycznego „Ci, co zginęli w walce...”. W tym roku Nagrody Wójta Gminy Michałowice w obu kategoriach otrzymały uczennice naszej Szkoły Podstawowej: Zuzanna Sieczka z klasy VIIc i Julia Sankowska z klasy VIIIb.

Wyróżniającym tegoroczny jubileuszowy Rajd momentem było przekazanie gościom tomików wierszy i prac plastycznych nagrodzonych w konkursie w ciągu ostatnich pięciu lat. Publikacja była możliwa dzięki życzliwości gminy Michałowice. Tradycyjnie książeczka projektowana i przygotowana przez uczniów naszego Gimnazjum pod kierunkiem pani Beaty Wiszniewskiej powstaje co pięć lat. Tym razem była ona elementem interdyscyplinarnego projektu gimnazjalnego łączącego tematykę Rajdów Pęcickich oraz 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę: „Ci, co walczyli za Niepodległą - 15 lat Rajdów Pęcickich”. Ważnym elementem projektu jest istniejąca w szkole okolicznościowa wystawa, do której oglądania serdecznie zapraszamy.

Gra Terenowa i Rajd Nocny

Dzięki aktywnemu udziałowi młodzieży Rajd Pęcicki połączył historię z terażniejszością. Dziś, po 15 latach, choć organizowany przez tych samych ludzi, nie jest ten sam. Towarzyszy mu wiele innych cennych działań. Obok wspomnianego konkursu coraz większą popularnością wśród uczniów naszej szkoły cieszy się okolicznościowa Gra Terenowa, organizowana w przeddzień Rajdu w pobliskim lesie przez Pana Tomasza Matuszewskiego. Łączy ona umiejętności sportowe oraz elementy sztuki przetrwania z wiedzą historyczną na temat Bitwy pod Pęcicami. Szczególny wymiar ma Rajd Nocny, w którym tradycyjnie biorą udział organizatorzy Gry Terenowej. Od kilku lat grupa uczniów pod opieką Pana Tomasza Matuszewskiego zmierza w godzinach wieczornych do Pęcic. Tam ma miejsce symboliczne spotkanie młodzieży z nauczycielami - inicjatorami i organizatorami Rajdów. Wspólne rozmowy, refleksje, modlitwa za poległych pozwalają w wyjątkowy sposób przeżyć to spotkanie. Było tak również w tym roku.

Występy artystyczne

Tegoroczne występy artystyczne uczniów szkół gminnych podczas uroczystości w Pęcicach były pięknym wykonaniem piosenek poświęconych tematyce powstańczej. Usłyszeliśmy zarówno tradycyjne utwory z czasów Powstania Warszawskiego, jak i współczesne, znane młodzieży z filmów odnoszących się do motywu powstańczego zrywu Warszawy z 1944 roku. Po raz pierwszy usłyszeliśmy pieśń „Pęcice”, z filmu poświęconego tematyce Bitwy Pęcickiej, w wykonaniu i aranżacji ucznia Liceum Ogólnokształcącego w Komorowie.

Wspomnienie Pani Krysi

Wyjątkowo wzruszającą chwilą, kończącą w symboliczny sposób uroczystość przy Pomniku Mauzoleum, było odśpiewanie przez uczennice naszej szkoły „Modlitwy harcerskiej”- utworu propagowanego wśród młodzieży przez Panią Krystynę Serwaczak. Pamięć Pani Krystyny została uczczona przez delegację uczniów i nauczycieli naszej szkoły pod przewodnictwem Księdza Grzegorza Jasińskiego, którzy udali się do miejscowego kościoła złożyć kwiaty pod tablicą upamiętniającą organizatorkę Rajdów po Kamienistej Drodze.²

Fot. Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Mikołaja Kopernika w Nowej Wsi.

Ognisko i strażacka grochówka

Po części oficjalnej uroczystości młodzież wraz z gośćmi i opiekunami udała się nad zalew położony nieopodal Dworu Pęcickiego na tradycyjną strażacką grochówkę i kiełbasę pieczoną w ognisku. Rozmowy z kombatantami, wspólne biesiadowanie, piękna jesienna pogoda z pewnością przyczyniły się do miłej atmosfery tej nieoficjalnej części Rajdu. Ze szczególnym sentymentem wspominali swoje uczestnictwo w nim absolwenci naszego gimnazjum.

Podziękowania

Dziś, kiedy XV Jubileuszowy Rajd Pęcicki jest już historią, przychodzi czas na refleksje i słowa wdzięczności. Jako organizatorzy dziękujemy wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przez te 15 lat przyczynili się do uświetnienia pamięci „Orląt Pęcickich”, wspierając nas swoimi działaniami albo dobrym słowem. Grupą, której wsparcie czuliśmy zawsze, była młodzież. Dla niej jest Rajd, bez niej nie byłoby Rajdu.

Organizatorzy Rajdu Pęcickiego: Elżbieta Gąsior, Beata Wiszniewska, Tomasz Matuszewski

² W dniu 5 sierpnia 2017 r. w trakcie 52 Rajdu PTTK „Po kamienistej Drodze” w kościele parafialnym p w. Piotra i Pawła w Pęcicach odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą Krystynie Serwaczak.

46 JESIENNE SPOTKANIE PIECHURÓW W SETNĄ ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI – POLANA OPALEŃ

Tegoroczne, 46 już, Jesienne Spotkanie Piechurów odbyło się w dniu 10 listopada 2018 r. w przededniu setnej rocznicy Odzyskania Niepodległości.

Dzień, mimo że wietrzny i mroźny, był w miarę pogodny, co zachęciło do udziału w imprezie dużą ilość piechurów. Imprezę zlokalizowano na obrzeżach Kampinoskiego Parku Narodowego. Krótkie spacerowe, jesienne trasy rozpoczynały się w punktach przystanków autobusowych komunikacji miejskiej. Trasy poprowadzono znakowanymi szlakami. Polanę Opaleń wybrano, jako miejsce zakończenia imprezy, co gwarantowało sprawny powrót do miasta.

Na trasie: Laski-Góra Ojca-Uroczysko Łuże- Michałówka-Polana Opaleń (6 km) prowadzonej przez Kol. Jana Piotrowskiego uczestniczyło 60 osób w dużym przedziale wiekowym od małych dzieci (niektórzy nawet w wózkach) do sędziwych seniorów.

Trasę: Młociny-Park Młociński- Las Młociński- Polana Opaleń (5 km) prowadzoną przez Kol. Alicję Świątek pokonało 40 osób.

Należy podkreślić, że uczestnicy obu tras otrzymali na starcie znaczek zaprojektowany na „Spotkanie” przez Kol. Włodzimierza Majdewicza.

Obie grupy z Lasek i Młocin oraz liczni turyści pokonujący trasy indywidualnie spotkali się na bardzo dobrze zagospodarowanej turystycznie Polanie Honorowych Dawców Krwi w Opaleniu.

Oklaskami powitano grupę turystów wkraczających na polanę z powiewającą biało – czerwoną flagą i pieśnią „Pierwsza Brygada” na ustach. W 46 Jesiennym Spotkaniu Piechurów uczestniczyło ponad 150 osób.

Fot. Halina Macuła

Zapłonęło ognisko, zaskwierczały pieczone kiełbasy, zajechał catering z gorącą grochówką. Po posiłku i rozgrzaniu się uczestników różnymi napojami (oczywiście bezalkoholowymi) rozpoczęła się część oficjalna.

Po zagajeniu Kol. Jana Piotrowskiego, kierownika imprezy głos zabrał Kol. Włodzimierz Majdewicz, który opowiedział o historii Jesiennych Spotkań Piechurów i genezie obchodów na tych imprezach kolejnych rocznic Odzyskania Niepodległości. (osobny artykuł w „Biwaku”).

Mówił również o członkach Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, którzy z bronią w rękę walczyli o NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI w latach 1914-1918. Przywołał między innymi postać Stanisława Lenartowicza żołnierza Legionów Józefa Piłsudskiego, członka PTK, działacza i Członka Honorowego PTTK, który spoczywa niedaleko na cmentarzu Wawrzyszewskim. Miłym akcentem było wręczenie odznak, dyplomów i medali. OTP za Wytrwałość I – stopnia (zieloną) zdobył Kol. Tomasz Drulis z Płocka

Fot. Krzysztof Zarański

Złote medale „Twórcom III Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej” otrzymali: Barbra Głuszyk, Zbigniew Jurek i Krzysztof Zarański.

Setną rocznicę ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI uczciliśmy wspólnym odśpiewaniem wszystkich zwrotek hymnu narodowego. Słowa „Jeszcze Polskie nie zginęła kiedy my żyjemy” płynące ze 150 turystycznych gardeł zagrzmiały gromko wśród puszczańskich sosen. Ognisko płonęło jeszcze długo, a to dzięki niezawodnej Dyrekcji Kampinoskiego Parku Narodowego, która zaopatrzyła nas w drewno.

Fot. Halina Macuła

Ogrzewając się przy ognisku śpiewano pieśni legionowe, żołnierskie i piosenki turystyczne. Atmosfera na imprezie była tak wspaniała, że niektórzy uczestnicy opuścili Polanę Opaleń już po zmroku. Do zobaczenia za rok.

Fot.Krzysztof Zaráński

ROCZNICOWE WSPOMINKI

W ubiegłym jubileuszowym 2018 roku Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze na terenie całego kraju zorganizowało wiele różnorodnych przedsięwzięć nawiązujących do **SETNEJ ROCZNICY ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI**.

Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego też zrobił w tej materii nie mało, ślady tych działań można zauważyć w poprzednich numerach naszego biuletynu. Temat **NIEPODLEGŁOŚĆ 1918** to od ponad czterdziestu lat wiodące hasło naszego dorocznego listopadowego rajdu. Pełna nazwa tej tradycyjnej imprezy brzmi **Rajd Pieszy Jesienne Spotkanie Piechurów w ROCZNICĘ NIEPODLEGŁOŚCI**.

W sobotę 10.11.2018 odbył się kolejny rajd z tej serii było to - **46 Jesienne Spotkanie Piechurów w SETNĄ ROCZNICĘ NIEPODLEGŁOŚCI**. Relacja z tego rajdu znalazła się na stronach naszego biuletynu „Biwak”.

Doniosła rocznica skłania mnie do wspomnień. Warto przyponieć tamten czas i oddanych krajoznawstwu i prawdziwej historii Polski ludzi. Niestety wielu z uczestniczących w tamtym spotkaniu przyjaciół odeszło już na wieczną wędrówkę.

Jesienne Spotkanie Piechurów to jedna za starszych imprez w Oddziale Stołecznym PTTK. Pomysł tego rajdu zrodził się w środowisku Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej.

W chwili gdy się ten rajd pojawił w kalendarzu imprez turystycznych w 1973 roku i jeszcze przez wiele lat później pełnej nazwy z wiadomych względów nie można było stosować i nawet nie wszyscy członkowie i współpracownicy KTP Oddziału Stołecznego o niej wiedzieli. Był to temat którego poruszanie z wielu względów było niewskazane i mogło skutkować poważnymi konsekwencjami dla Oddziału a przede wszystkim dla działaczy. Prowadzona przez lata Kronika miała w związku z tym faktem pewne „karty nieoficjalne”. Oto jedna z nich.

Fragment zapisu w Kronice Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego PTTK z 11.11.1878 r.

Aby oddać, choć w części tamtą atmosferę przytaczam w pełnym brzmieniu zapis z Kroniki Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego

„11 listopada w 60 rocznicę ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI wyruszyliśmy rano do Puszczy Kampinoskiej. Była to wolna sobota. Wypad ten to nasza „kameralna” impreza. Docelowym punktem wędrowki była samotna drewniana chatka na polanie zwanej „Posada Cisowe”, my krótko zwaliśmy ją „Cisówką”. Domek ten był przed laty gajówką. Potem Dyrekcja KPN przekazała go do użytku Żoliborskiego Oddziału PTTK. Zgodę na nocleg uzyskaliśmy bezpośrednio od dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego inż. Szymczaka, a to dzięki staraniom niezastąpionego w tych sprawach Piotra Nowińskiego. Naszą imprezę poprzedziły dwa wypadki robocze. Celem ich było doprowadzenie pomieszczeń do stanu używalności. Które, po poprzednich (stałych) użytkownikach wyglądały opłakanie.

Listopadowy dzień był mglisty i pochmurny-było dość chłodno. Szło się jednak świetnie. Pokonaliśmy trasę: Polesie Nowe- Poleska Góra – Świdry - Posada Cisowe. Druga grupa szła trasą znacznie dłuższą z Kampinosu przez Demboskie. Gajowy przywiózł furką spory zapas drewna. Koleżanki zajęły się ciepłą strawą. A koledzy rąbali drwa pod kuchnię i do kominka. Chatka po doszorowaniu i gruntownym sprzątnięciu okazała się bardzo przytulna. Nieduży, lecz świetny kominek dawał dużo ciepła a jego blask skutecznie pomagał licznym świecom, które były tu jedynym oświetleniem.

W związku ze szczególną rocznicą na ścianie w izbie zawieszono autentyczne pamiątki patriotyczne z tamtych lat między innymi niewielki portret marszałka Józefa Piłsudskiego oraz orzelki legionowe i strzeleckie. Referatu okolicznościowego nie przygotowaliśmy. Po prostu rozmawialiśmy o tych doniosłych historycznych wydarzeniach. Potem nuciliśmy tamte wciąż znane piosenki, które wcale się nie starzeją. Wytworzył się niezapomniany nastrój – ten wieczór, gdy blask kominka odbijał się w srebrzystym starym orzelku z czapki polskiego żołnierza na długo zostanie w naszej pamięci. Potem była uroczysta kolacja, wysmienity bigos dzieło Marysi Majdewicz, grzane wino z różnymi dodatkami specjalność Hania Augustyniaka i świetny sernik Basi Karczmarczyk. Po tej uczcie odbył się tradycyjny nocny spacer. Poszliśmy do „Dębu Kobendzy”, tam na kamieniu pamiątkowym prof. Dr Romana Kobendzy – twórcy Kampinoskiego Parku Narodowego zapaliliśmy znicz. Była 12.00 w nocy, gdy podobny znicz zapłonął na samotnej mogile żołnierskiej z 1939 roku.

Noc była piękna, choć zimna, wracając widzieliśmy na bagnach liczne ogniki, słyszeliśmy człapanie łośi. Jeszcze przed chatą małe ognisko, pieczenie kielbasek, piosenki turystycznie i idziemy spać. Jesienne noc była zimna i mroczna. W ciepłej izbie trzaskały szczapy w kominku. Spało się doskonale. Rano po śniadaniu wróciliśmy nieco inną drogą do Polesia Nowego.

Posada Cisowe 11.11.1978 r. fot. Kronika Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego. PTTK.

Posada Cisowe 11.11.1978 r. fot. Kronika Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego. PTTK.

Fot. Włodzimierz Siemiński.

Chłodny poranek 12.11.1978 r. na chwilę przed wymarszem do Polesia Nowego. Od lewej stoją Henryk Augustyniak, Janusz Szczęsny, Ryszard Dworzyński, Zdzisław Wróbel. Siedzą od lewej Maria Majdewicz, Danuta Kublikowska, Jolanta Siemińska, Teresa Dworzyńska, Barbara Karczmarczyk, Barbara Augustyniak.

Poza osobami widocznymi na fotografii uczestnikami i organizatorami **Jesiennego Spotkania Piechurów w 60 ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI** byli: Piotr Nowiński, Włodzimierz Siemiński, Zbigniew Zieliński i Włodzimierz Majdewicz.

Posada Cisowe 12.11.1978 r. fot. Kronika Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego PTTK.

Oficjalnie **VI Jesienne Spotkanie Piechurów** zorganizowano tydzień później w niedzielę 19.11.1978 r. na terenie Lasów Młochowskich. Na polanie wśród starych dębów zapłonęło ognisko, śpiewano turystyczne piosenki, pieczono kielbaski. Były barwne plakietki, okolicznościowa pieczętka i wojskowa grochówka. Dla zwycięzców konkursu krajoznawczego przygotowano nagrody. Odnotowano uczestnictwo w rajdzie ponad 100 osób. Współorganizatorem rajdu była jedna z warszawskich jednostek wojskowych. Kierownikiem imprezy był Ireneusz Sobieralski, zastępcą Jerzy Pruski, skarbnikiem Jadwiga Garapich. Obsługę mety rajdu stanowili Danuta Kublikowska i Zdzisław Wrobel. Obsługą tras pieszych zajęli się: Henryk Augustyniak, Piotr Nowiński, Andrzej Sikorski i Włodzimierz Siemiński. Obserwatorami z ramienia Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego byli Włodzimierz Majdewicz i Ryszard Dworzyński.

19.11.1978 r. Od lewej Ryszard Dworzyński, Teresa Dworzyska i Andrzej Sikorski.
Fot. Janusz Starostecki.

„STO LAT NIEPODLEGŁEJ”

Koło Terenowe PTTK „Śródmieście” w ramach zainicjowanej w styczniu 2018 roku przez Zarząd Oddziału Stołecznego PTTK akcji imprez turystycznych poświęconych setnej rocznicy odzyskania NIEPODLEGŁOŚCI zorganizowało szereg różnorodnych wycieczek pod wspólnym hasłem: „*Sto lat Niepodległej*”.

Od tego momentu we wszystkich wydaniach comiesięcznego KALENDARZYKA WYCIECZEK TURYSTYCZNO – KRAJOZNAWCZYCH³ pojawiało się zdanie: *Nasze wycieczki odbywają się pod hasłem „100 lat Niepodległej”*.

Wycieczki Koła Terenowego PTTK „Śródmieście” zorganizowane w okresie od marca do grudnia dzielą się na dwie grupy.

Pierwsza z nich to cykl autorskich wycieczek krajoznawczych zorganizowanych i prowadzonych w terenie przez Zbigniewa Muszyńskiego pod nadanym przez autora tytułem „*W Polskę*”. Na ten cykl złożyło się pięć wycieczek.

Pierwsza z nich odbyła się na przełomie marca i kwietnia był to wyjazd do Rymanowa.

Druga również kwietniowa wiązała się z pięciodniowym pobytem w Krakowie.

Trzecia wycieczka odbyła się w dniach 4 - 9 czerwca na terenie Pogórza Przemyskiego.

Czwarta sierpniowa to siedmiodniowy wyjazd na Roztocze z bazą w Horyńcu.

Cykl zamykała wyprawa w Beskid Niski trwająca od 27 września do 2 października z bazą Wysowej Zdrój, tak jak cztery poprzednie z bogatym programem krajoznawczym.

Wycieczki Koła PTTK „Śródmieście” objęte hasłem: „*Sto lat Niepodległej*” prowadziło trzynastoro działaczy.

Albert Dreper poprowadził - 7 wycieczek.

Jacek Kluczyński - 4.

Zbigniew Muszyński - 50. (łącznie z wyżej wspomnianymi).

Julian Osowski - 1.

Henryk Ogonowski - 41.

Jerzy Pruski - 5.

Bronisław Perek - 14.

Jan Piotrowski - 2.

Paweł Pilich - 1.

Jan Rukat - 9.

Tomasz Sikorski - 30.

Alicja Świątek - 6.

Jerzy Tutaj - 9.

Warto nadmienić, że kilku działaczy Koła PTTK „Śródmieście” jest członkami Zarządu Oddziału Stołecznego PTTK i Komisji Rewizyjnej działając jednocześnie w Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej oraz w Klubie Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli

³ KALENDARZYK WYCIECZEK TURYSTYCZNO – KRAJOZNAWCZYCH Koła Terenowego PTTK „Śródmieście” ukazuje się przez cały rok nieprzerwanie od ponad 60 lat.

Michalskiej.

Osoby te uczestniczą w organizacji Wiosennych Zjazdów Przodowników Turystyki Pieszej, Rajdów im. Aleksandra Janowskiego oraz Jesiennych Spotkań Piechurów.

Zasiadają ponadto wiosną i jesienią w Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na przodowników turystyki pieszej i przodowników rozszerzających uprawnienia, dyżurują również w Referacie Weryfikacji Odznak Turystyki Pieszej.

Okolicznościowa pieczęć Oddziału Stołecznego PTTK dostępna dla turystów
w Biurze Oddziału przy ul. Kopernika 30 lok. 522
od poniedziałku do piątku w godz. 9 – 15.
Oraz na w trakcie wybranych imprez turystycznych.

Medal „PRO PATRIA” dla Jadwigi Garapich

Z radością i satysfakcją pragniemy poinformować o tym, że nasza Koleżanka Jadwiga Garapich znana głównie w środowisku przodowników turystyki pieszej PTTK w Warszawie i wielu miastach Polski w dniu 10 listopada 2018 roku zarządzeniem Kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych została uhonorowana Medalem „Pro Patria”. Na podstawie zatwierdzonego przez Komisję Heraldyczną przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji regulaminu nadawania Medalu „Pro Patria”, mogą być nim honorowane osoby (fizyczne oraz prawne) szczególnie zasłużone w kultywowaniu pamięci o walce o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej.

Niezależnie od ponad 60-letniej działalności w PTTK, Jadwiga Grapich⁴ jest wieloletnim aktywnym członkiem Zarządu Stowarzyszenia Rodzina 19 Pułku Ułanów Wołyńskich im. gen. Edmunda Różyckiego.

To prestiżowe odznaczenie nadano Jadwidze Garapich za wieloletnie działania na rzecz popularyzacji wiedzy o historii i tradycji polskiej kawalerii XX wieku a szczególnie Jazdy Ochotniczej mjr. Feliksa Jaworskiego w latach 1917-1920 i jej następcy słynnego 19 Pułku Ułanów Wołyńskich z Ostroga nad Horyniem. Serdecznie gratulujemy drogiej Koleżance!

Medal „PRO PATRIA”

⁴ Jadwiga Garapich, Członek PTTK od 1953 r. uprawiała turystykę kajakową, górską i pieszą nizinną od 1973 r. Przodownik Turystki Pieszej Nr 2186/I, Honorowy Przodownik Turystki Pieszej Nr 358/H, odznaczona min. Złotą Honorową Odznaką PTTK, Przez kilka kadencji była członkiem Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Stołecznego PTTK. w 1984 r. należała do grona założycieli Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej i była jego pierwszym prezesem. Funkcję prezesa Klubu pełniła przez kilka kadencji. W latach 2000-2001 była członkiem Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK. Przez wiele lat uczestniczyła w pracach Referatu Weryfikacji OTP w Oddziale Stołecznym PTTK. Aktualnie jest członkiem Komisji Rewizyjnej Oddziału Stołecznego PTTK. Nadal aktywna w Klubie Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej.

WIGILIA KLUBOWA

Tradycyjnie już na zebraniu grudniowym organizujemy w Klubie spotkanie opłatkowe. W środę 19 grudnia 2018 roku w siedzibie Oddziału Stołecznego przy ul. Kopernika 30 spotkali się członkowie Klubu Przewodników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej oraz osoby od lat współpracujące z Klubem na rzecz propagowania turystyki pieszej. Zebrało się około 20 osób. Nieobecni przekazali zebranim życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia i zbliżającego się Nowego Roku 2019.

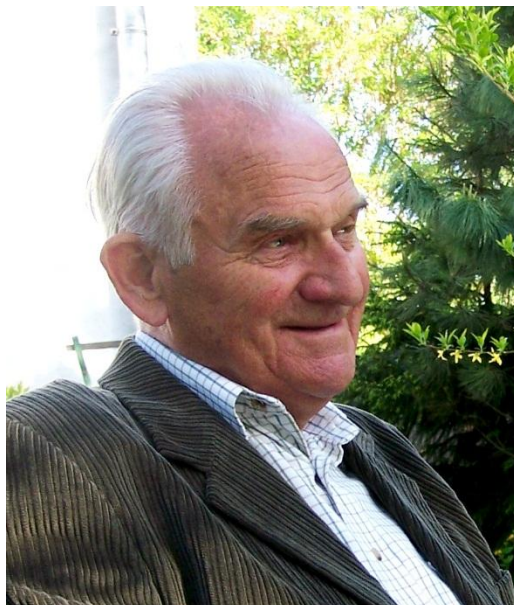
Takie spotkania są niezmiernie miłe i oczekiwane. Jest to okazja do powspominania dawnych czasów, minionych imprez, podzielenia się opłatkiem, pokoleśdowania i pobiesiadowania przy wigilijnym stole we wspólnym gronie. Spotkanie prowadził Prezes Klubu Kolega Zbigniew Jurek.

Fot. Włodzimierz Majdewicz

Włodzimierz Majdewicz

POŻEGNANIE WITOLDA SIECIŃSKIEGO (1933-2018)

W dniu 2.01.2019 roku na cmentarzu Bródnowskim pożegnaliśmy odchodzącego na wieczną wędrówkę wieloletniego członka naszego Klubu wybitnego artystę fotografa – krajoznawcę, wytrwałego turystę pieszego.

Witold Sieciński – artysta fotograf. Członek rzeczywisty Warszawskiego Towarzystwa Fotograficznego, Fotoklubu Rzeczypospolitej - Polskiego Stowarzyszenia Twórców, Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Klubu Przodowników Turystyki Pieszej PTTK im. Anieli Michalskiej.

Przeszedł setki kilometrów z plecakiem i aparatem fotograficznymi. Wędrował poszukując miejsc zapomnianych, opuszczonych popadających w ruinę obiektów o ciekawej przeszłości. Był miłośnikiem starej architektury i piękna ojczyznanego krajobrazu.

Szlaki jego twórczych wędrówek wytyczała pasja artysty i krajoznawcy.

Istotne miejsce w jego twórczości zajmowała fotografia starych zabytkowych obiektów architektonicznych. Fotografował stare chaty, wiatraki, dwory, pałace kościoły, przydrożne krzyże i kapliczki.

Oprócz walorów artystycznych jego prace cechuje wartość dokumentalna.

Swoim obiektywem utrwał giniące piękno zmieniającego się wraz z upływem czasu krajobrazu. Na fotografiach pozostały często nieistniejące już w terenie krzyże i kapliczki ze świątkami stojące na rozstajach dróg. Te dzieła ludowych twórców w szczególny sposób przemawiały do jego wrażliwości.

Witold Sieciński był autorem i współautorem wielu wystaw fotograficznych indywidualnych oraz zbiorowych. Prace swoje wystawiał w Warszawie w Galerii Krytyków Pokaz przy ul. Krakowskie Przedmieście 20/22, w Galerii Zarządu Głównego PTTK przy ul. Senatorska 11, w **Galerii ELEKTOR** przy ul. Elektoralnej 12 oraz w Bydgoskiej w **Galerii Sztuki Ludowej i Nieprofesjonalnej Wojewódzkiego Ośrodka Kultury i Sztuki na Starym Rynku 18**, i w Muzeum Ziemi Krajeńskiej w Nakle nad Notecią.

Przytoczone tytuły- tematy tych wystaw określają kierunki jego artystycznych poszukiwań: *Krajobraz i architektura, Zamki i skały, Zamki jurajskie, Kamienna rapsodia, Ballada polska, Dwór polski, Pod gontem, pod strzechą, Płoty mazowieckie, Portrety drzew, Mazowiecka kraina Józefa Chelmońskiego, Dawne Mazowsze, Krzyże i kapliczki przydrożne Mazowsza.*

Fotografując od 1969 roku pozostał wierny fotografii w tradycyjnej technice monochromatycznej, sam wywoływał negatywy i wykonywał odbitki, powiększenia i oprawy fotogramów do ekspozycji. W jego archiwum znajduje się ponad kilka tysięcy zewidencjonowanych negatywów.

Witold Sieciński od lat związany był z warszawskim środowiskiem fotograficznym, Oddziałem Stołecznym PTTK i Klubem Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej. Piesze wędrówki idealnie sprzyjały wyszukiwaniu w terenie wyszukiwaniu godnych sfotografowania obiektów. Przed kilku laty napisał:

„W moim życiu dominują dwie pasje: wędrowanie i fotografowanie, fotografuję ponad czterdzieści lat. Na początku interesowało mnie wszystko. Potem zauroczony starą architekturą, wyszukiwałem wiejskie chałupy i zabudowania, dworki, przydrożne kapliczki, wiatraki, których los zdawał się być przesądzony czekała je rozbiórka, unicestwienie. Fotografowałem je, starałem się poznać dzieje ludzi, którzy w nich mieszkali bądź opiekowali się nimi. W wielu przypadkach miałem rację, dzisiaj po nich pozostały skrawki zarośniętej ziemi. Żyją na moich zdjęciach.”

Kapituła Stowarzyszenia Twórców - Fotoklub Rzeczypospolitej Polskiej po dokonaniu oceny artystycznej działalności Witolda Siecińskiego przyznała mu Złoty Medal Za Zasługi dla Rozwoju Twórczości Fotograficznej. Wyróżniony został również przez Kapitułę ZG PTTK Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Odznaką Honorową Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego oraz „Odznaką za zasługi dla turystyki pieszej im. Anieli Michalskiej”.

Będzie nam Go brakowało.

Fot. Witold Sieciński

TRZECIA ŚRODA STYCZNIA NA KOPERNIKA

W środę 16 stycznia 2019 roku w lokalu Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego przy ul. Kopernika pod nr 30 spotkaliśmy się po raz pierwszy w nowym roku. Była to trzecia środa miesiąca zgodnie z grafiką spotkań dzień comiesięcznych zebrań Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej.

Warto zapamiętać, że w trzecie środy miesiąca (z wyjątkiem lipca i sierpnia) można nas spotkać w tym miejscu.

W trakcie spotkania omawiano planowane działania środowiska piechurów w bieżącym roku, ustalano terminy imprez i proponowane miejsca ich zakończenia. Dokonano wstępnych ustaleń, które poprzedziły robocze wizyty w terenie. Opłacano również składki członkowskie.

Miłym zaskoczeniem dla zebranych w drugiej części spotkania było pojawienie się na stole efektownego i jak się niebawem okazało smakowitego tortu ozdobionego dużym znakiem organizacyjnym PTTK.

Autorem niespodzianki i zarazem jej sponsorem był Krzysztof Zarański dokonał on w ten sposób inauguracji roku jubileuszowego naszego Klubu który na początku grudnia bieżącego roku obchodzić będzie 35- lecie funkcjonowania (1994-2019).

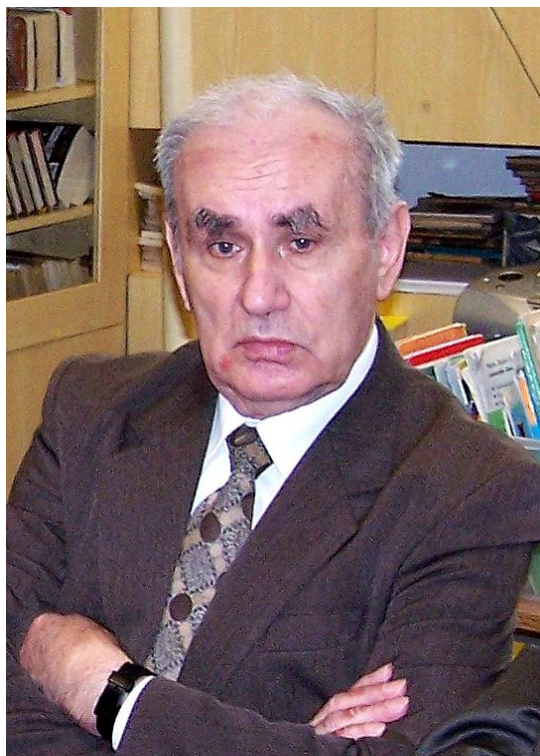
Trzeba nadmienić, że pojawienie się tortu wiązało się również z 70 urodzinami fundatora.

Fot. Elżbieta Zarańska

Były gratulacje i gromko odśpiewane „STO LAT” dla Krzysztofa. Klubowi na jego 35- lecie zaśpiewamy w grudniu.

POŻEGNANIE FRANCISZKA RATAJA
(1928-2019)

W piątek 19 stycznia 2019 r. na cmentarzu parafialnym w Rembertowie pożegnaliśmy Kolegę Franciszka Rataja. Wieloletniego członka Prezydium Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego.

Franciszek Rataj był działaczem i członkiem Zarządu Koła Terenowego PTTK „Śródmieście”. Od kilkudziesięciu lat prowadził piesze „wycieczki kalendarzykowe” przeznaczone dla mieszkańców Warszawy i okolic. Od ponad trzydziestu lat był również aktywnym członkiem Klubu Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej.

Jeden z twórców Sekcji Miłośników Kawalerii.

Autor i realizator cyklu wycieczek pieszych „Na odsiecz Warszawie 1939” przywołującego pamięć Pułków Kawalerii zdążających w kierunku oblężonej stolicy we wrześniu 1939 roku.

Dzięki dużej wiedzy i doświadczeniu w umiejętny sposób popularyzował tematykę historyczną łącząc ją z krajoznawczym wędrowaniem.

Posiadał uprawnienia Przodownika Turystyki Pieszej Nr 6991/II.
Od 2007 roku Honorowy Przodownik Turystyki Pieszej Nr 572/H.

Odnaczony: Złotą Odznaką PTTK.

Odnaką Honorową „Za zasługi dla Warszawy”.

Odnaką Stołecznego Zarządu Wojewódzkiego PTTK „Nike”.

Odnaką Honorową Oddziału Stołecznego PTTK.

Z żalem głębokim żegnamy Kolegę Franciszka Rataja.

Pamięć o Nim pozostanie.

**POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO -
KRAJOZNAWCZE**

ODDZIAŁ STOŁECZNY im. ALEKSANDRA JANOWSKIEGO

**KLUB PRZODOWNIKÓW TURYSTYKI PIESZEJ
im. ANIELI MICHAŁSKIEJ**

**Odznaka Turystyczno- Krajoznawcza
„Szlakiem miejsc kultu religijnego na Mazowszu”**

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Odznaka Krajoznawcza „Szlakiem miejsc kultu religijnego na Mazowszu” została ustanowiona przez Klub Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej w Warszawie.
2. Celem odznaki jest popularyzacja miejsc kultu religijnego na Mazowszu.
3. Odznaka jest jednostopniowa. Koszt odznaki i korespondencji ponosi zdobywca odznaki.

WARUNKI ZDOBYWANIA I WERYFIKACJA ODZNAKI

1. Zdobywanie odznaki rozpoczyna się od dnia 1.01.2004 roku.
2. Należy odwiedzić 10 miejsc kultu religijnego poza miejscem zamieszkania, wskazanych w załączonym wykazie.
3. Sposób zdobywania odznaki jest dowolny.
4. Odznakę można zdobywać równoległe z odznakami krajoznawczymi i turystyki kwalifikowanej.
5. Czas zdobywania odznaki jest nieograniczony.
6. Podstawą do ubiegania o przyznanie odznaki jest kronika prowadzona w dowolnej formie przez zdobywającego.
7. Prowadzący kronikę musi udokumentować pieczęcią odwiedzenie miejsca kultu.
8. Potwierdzenia zwiedzanych miejsc mogą dokonać także: przodownicy turystyki kwalifikowanej, przewodnicy, instruktorzy krajoznawstwa Polski i regionu, na terenie którego znajduje się miejsce kultu oraz kierownicy wycieczek.
9. Odznakę zdobywają turyści, którzy ukończyli 10 lat.
10. Odznakę przyznaje Referat Weryfikacyjny KTP Oddziału Stołecznego PTTK. 05-770 Warszawa ul. Kopernika 30/522

WYKAZ MIEJSC

1.	Białobrzegi k/Radomia – kościół parafialny	kult św. Rocha
2.	Błotnica Stara k/Radomia – sanktuarium MB Pocieszenia Ziemi Radomskiej	obraz MB Pocieszenia – Pani Ziemi Radomskiej XV
3.	Borowina k/Nowego Miasta n/Pilicą – kościół parafialny	kult Przemienienia Pańskiego
4.	Brodowe Łąki k/Myszyńca – kościół parafialny	kult Przemienienia Pańskiego
5.	Brochów k/Sochaczewa – kościół parafialny	relikwie św. Rocha
6.	Czerwińsk n/Wisłą – bazylika Zwiastowania NMP – sanktuarium MB Królowej Mazowsza – Zwycieskiej MB Pocieszenia	– obraz MB Królowej Mazowsza – relikwie św. Barbary
7.	Daniszewo k/Płońska – kościół parafialny	kult Przemienienia Pańskiego
8.	Długosiodło k/Ostrowi Maz. – kościół parafialny	figura św. Rocha XIX
9.	Dobrzyków k/Płocka – kościół parafialny	obraz MB XVII
10.	Drogiszka k/Ciechanowa – kościół parafialny	kult Przemienia Pańskiego
11.	Gielniów k/Przysuchy	miejsce urodzenia bł. Ladysława z Gielniowa
12.	Goślin k/Garwolina – kościół parafialny	obraz MB Goślińskiej XVII
13.	Góra Kalwaria – kościół Niepokalanego Poczęcia NMP	– obraz NMP Górskiej Łaskawej Matki Pocieszenia XVII – sarkofag z relikwiami św. Waleriana – patrona Ziemi Czerskiej
14.	Grudusk k/Mławy – kościół parafialny	obraz MB Gruduskiej XVII
15.	Holubla k/Siedlec – kościół parafialny	obraz MB XIX
16.	Huszlew k/Łosic – kościół parafialny	obraz św. Antoniego XVII
17.	Kazanów Iłżecki k/Zwolenia – kościół parafialny	obraz Przemienienia Pańskiego
18.	Jarosławiec k/Radomia – kościół parafialny	obraz Koronacji NMP
19.	Kępa Polska k/Płocka – kościół parafialny	obraz MB Kępskiej – Zwiastowania NMP

20.	Koziebrody k/Raciąża – kościół parafialny	obraz MB Koziebrodzkiej – kopia XVII
21.	Krzynowłoga Wielka k/Przasnysza – kościół parafialny	obraz Przemienienia Pańskiego XVIII
22.	Lewiczyn k/Grójca – sanktuarium MB Patronki Ziemi Grójeckiej	obraz MB XVII
23.	Loretto k/Kamięczyka – sanktuarium MB z Loretto	figura MB Loretańskiej
24.	Łęgonice Duże k/Nowego Miastan/Pilicą – kościół na Górze Zgody	obraz św. Rocha
25.	Łopacín k/Ciechanowa – kościół parafialny	obraz MB Łopacińskiej kopia obrazu XVII
26.	Miedniewice k/Żyrardowa – sanktuarium Miedniewickiej Pani	obraz Świętej Rodziny
27.	Miedzna k/Węgrowska – kościół parafialny	obraz MB Miedzwińskiej XVII
28.	Mokobody k/Siedlec – kościół parafialny	obraz MB Budziszynskiej XVII
29.	Mordy k/Siedlec – kościół parafialny	– kult Przemienienia Pańskiego – kult św. Rocha
30.	Niepokalanów – sanktuarium Niepokalanego Poczęcia NMP	– miejsce życia i działalności św. M. M. Kolbego – figura MB Niepokalanej
31.	Nowe Miaston/Pilicą – kościół i klasztor oo. Kapucynów	– kopia obrazu MB Częstochowskiej – grobowiec bł. O. H. Koźmińskiego
32.	Ożarów Mazowiecki – sanktuarium Miłosierdzia Bożego	obraz Miłosierdzia Bożego
33.	Pieczyska k/Grójca – sanktuarium Narodzenia NMP	obraz MB Częstochowskiej kopia XV
34.	Płock – katedra	– figura MB XVII – relikwie św. Zygmunta w relikwiarzu XII – obraz MB Częstochowskiej kopia XVIII
35.	Popowo Kościelne k/Serocka – kościół parafialny	obraz MB Popowskiej XVII
36.	Przasnysz – sanktuarium MB Niepokalanej oo. Pasjonatów	obraz MB Przasnyskiej XVI
37.	Pułtusk – kaplica szpitala miejskiego	obraz św. Stanisława Kostki
38.	Ratowo k/Żuromina – kościół parafialny	obraz św. Antoniego XVII
39.	Rokitno k/Błonia – sanktuarium Wniebowzięcia NMP	obraz MB Rokitniańskiej

40.	Rostkowo k/Przasnysza	miejsce urodzenia św. Stanisława Kostki
41.	Sadykierz k/Pułtуска – kościół parafialny	kult św. Rocha
42.	Secymin-Nowiny k/Brochowa – sanktuarium MB Radosnej Opiekunki Przyrody	obraz MB Patronki Lasów Polskich
43.	Siecień k/Płocka – kościół parafialny	obraz MB Siecieńskiej – XVII
44.	Sierpc – sanktuarium MB Sierpeckiej	figurka MB Ksieni Sierpeckiej XIV
45.	Skrzyńsko k/Przysuchy – kościół parafialny	obraz MB Skrzyńskiej XV
46.	Smardzewo k/Płońska – kościół parafialny	obraz MB Smardzewskiej XVII
47.	Susarz k/Gąbina – kościół parafialny	obraz MB Susarskiej XVII
48.	Szymanów – sanktuarium MB Jazłowieckiej	– figura MB Jazłowieckiej – wizerunek bł. Matki Marceliny Darowskiej założycielki zgromadzenia ss. Niepokalanek
49.	Św. Rozalia k/Nowego Szelkowa – kaplica	relikwie i obraz św. Rozalii XVI
50.	Święte Miejsce k/Przasnysza – kościół parafialny	obraz MB XVIII
51.	WARSZAWA – katedra archidiecezjalna św. Jana Chrzciciela	– cudowny Krucyfiks, – relikwie bp. Sz. Felińskiego – sarkofag w krypcie, – miejsce pochówku sł. Bożego kard. Stefana Wyszyńskiego – kaplica
	– sanktuarium MB Łaskawej (kościół oo. Jezuitów ul. Świętojańska)	obraz MB Łaskawej – patronki Warszawy
	– sanktuarium św. Krzyża (kościół księży Misjonarzy ul. Krakowskie Przedmieście)	figura Chrystusa
	– sanktuarium MB Matki Zbawiciela (pl. Zbawiciela)	obraz MB Częstochowskiej
	– sanktuarium św. Andrzeja Boboli (ul. Rakowiecka)	relikwie św. Andrzeja Boboli
	– sanktuarium MB Nauczycielki Młodzieży (ul. Gwintowa)	obraz MB Nauczycielki Młodzieży
	– sanktuarium Niepokalanej Dziewicy Różańcowej z Żółkwi (ul. Dominikańska)	obraz MB Królowej Różańca
	– sanktuarium MB Tęskniącej (Powsin)	obraz MB Tęskniącej
	kościół św. Stanisława Kostki (ul. Felińskiego)	miejsce pochówku sł. Bożego ks. Jerzego Popiełuszki

	kościół Niepokalanego Poczęcia NMP (Bielany, ul. Dewajtis)	wizerunek Matki Bożej
	kościół św. Anny (ul. Krakowskie Przedmieście)	– relikwie bł. Ladysława z Gielniowa – patrona Warszawy – obraz św. Anny
52.	Wąsewo k/Ostrowi Maz. – sanktuarium MB Wąsewskiej	obraz NMP z XVIII w.
53.	Wieniawa k/Przysuchy – kościół parafialny	obraz MB Wieniawskiej XV/XVI
54.	Wykroty k/Myszyńca – kościół	– miejsce objawień MB – obraz MB Bolesnej Królowej Polski
55.	Zuzela k/Ciechanowca	miejsce urodzenia sł. Bożego Kard. Stefana Wyszyńskiego
56.	Żurawin k/Sierpca – kościół parafialny	obraz MB Żurawińskiej z XVIII/XIX
57.	Żuromin – kościół parafialny	obraz MB Żuromińskiej XVII wg wizji św. Antoniego